

1. Közoktatási típusú sportiskola, mint módszertani központ

Az oktató-nevelő munkánk tartalmi szabályozását a sportiskolai kerettanterv határozza meg. Az induláshoz és működéshez a jogi szabályozás adta a lehetőséget, amely tartalmazza a kerettantervi rendelet módosítását (Magyar Közlöny 2007/22. szám, 2007. február 27.)

1.1. A módszertani központ feladatai

A sportiskolai kerettanterv alkalmazása (jogi tartalmi, szervezeti)

- Együttműködés a sportkormányzattal és az utánpótlás-nevelésért felelős háttérintézménnyel (NSI UPI), továbbá a sportegyesületekkel és a sportági (szak)szövetségekkel
- Érdeklődő közoktatási intézmények és sportegyesületek szakmai tájékoztatója
- A vonzáskörzetébe tartozó érdeklődő szervezetek bevonása a rendszerbe, szakmai koordinálása
- Szakmai továbbképzések, szakmai napok tartása

1.2. Módszertani központok – térkép

3. Sportiskola kerettanterv

A Nemzeti Sportstratégia az egészséges társadalom víziója mellett megfogalmazza azt, hogy minden iskolának feladata a felnövekvő nemzedék egészséges életmódra nevelése. Továbbá a versenysport, és ezen belül az utánpótlás-nevelés feladatait is meghatározza az alábbiak szerint:

„A támogatott utánpótlás-nevelési rendszernek szigorú szakmai követelményeknek kell megfelelni, összhangban kell lennie a versenysport koncepciójával, annak kitűzött céljait kell szolgáltatnia, illetve meg kell akadályozni a gyermekek túl korai specializációját, sokoldalú fejlesztést biztosítva. Az egységes utánpótlás-nevelési rendszer a következő három alrendszerből tevődik össze:

- (1) Széles tömegbázis megteremtése
- (2) Tehetség gondozás
- (3) Sportiskolai rendszer:
 - Évfolyamos képzési rendszer, amely két irányban fejleszhető: egyfelől a közoktatási típusú intézményrendszer létrehozása, másfelől az egyesületi típusú sportiskolai hálózat kiépítése.”

A sportstratégia célul tűzte ki a sportiskolai rendszernek, mint utánpótlás-nevelés, és képzés bázisának létrehozását.

A sportiskolai kerettanterv elkészítésének hármas célja volt. Egyrészt a sportiskolák tartalmi szabályozásának megteremtése, másrészt a közoktatási típusú sportiskolák legitimálása, és harmadrészt a normatív alapú vagy céljellegű állami támogatás biztosítása.

3.1. Kerettanterv pedagógiai és sportszakmai érvei:

- Kevesebb idő alatt ugyan oda jutni (ugyan olyan műveltségkép, megfelelő tanulásirányítási módszerek)
- Az évközben érkező, illetve lemorzsolódó tanulók beilleszkedésének segítése (átjárhatóság)
- A sport miatti hiányzások pótlása (IKT eszközeinek használata)

3.2. A kerettanterv alapelvei:

- A közoktatás követelményeinek és sportkarrier lehetőségének összeegyeztetése
- Sportspecifikus tudáselemek beemelése a közoktatás rendszerébe
- Értelmes, önálló tanulás kialakítása
- Önismeret és önértékelés fejlesztése
- Tudatos sportemberré nevelés

3.3. A kerettanterv tanulásról alkotott felfogása:

- A tanulók aktív részvétele a tanulási folyamatban (cselekvő tanulás)
- Az eredményes tanulás módszereinek elsajátíttatása
- Az élményszerű tanulás

- Az önálló és társas tanulás megtapasztalása
- Az ellenőrzés és önértékelés
- A tanuló önismeret és énkép kialakítása

3.4. A kerettanterv formai felépítése:

- Hármasszög érvényesül
 - Célszisztem
 - (Mit akarunk elérni a sportági fejlesztéssel?)
 - Tananyagrendszer
 - (Mit tanítunk meg a sportoló gyerekeknek és fiataloknak?)
 - Követelményrendszer
 - (Mit kell teljesíteniük a sportolóknak a fejlesztési szakasz végére?)

3.5. A sportiskolai kerettanterv műveltségterületei:

- Testnevelés és sport
- Anyanyelv és irodalom
- Élő idegen nyelv
- Matematika
- Ember és társadalom
- Ember a természetben
- Földünk-környezetünk
- Művészetek
- Informatika
- Életvitel és gyakorlati ismerete

A közoktatási típusú sportiskolái kerettanterv tantárgyi rendszere és heti óraszámai 1-8. évfolyamra

Tantárgy/évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	8	8	8	7	4	4	4	4
Első idegen nyelv				3	3	3	3	3
Második idegen nyelv								
Matematika	4	4	4	4	4	4	3	3
Történelem					1,5	1,5	1,5	3
Természet-,környezetismeret	1	1	1	1	2	1		
Biológia, egészségtan						1	1	1,5
Fizika							1,5	1,5
Kémia							1,5	1,5
Földrajz							2	1,5
Ének-zene-ritmus	1	1	1	1	1	1,5	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1,5
Informatika				0,5	1	1	1	
Életvitel és gyakorlati ismeretek	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés	3	3	3	3	2	2	2	2
Osztályfőnöki óra					0,5	0,5	0,5	0,5
Érettségi előkészítő								
<i>Tantervi modulok</i>								
Sportismeretek								
Sportági ismeretek								
Sportpszichológia								
Sporttörténet								
Küzdelem és játék	1	1	1	1	1	1	0,5	
Tanulásmódszertan					0,5	0,5		0,5
Emberismeret, etika							1	
Művelődéstörténet								
Társadalomismeret								
Kötelező óra	20	20	20	22,5	22,5	22,5	25	25
<i>Szabadon tervezhető óra</i>	2	2	2	2	3	3	4	4
<i>Matematika</i>	1	1	1				1	1
<i>Történelem</i>					0,5	0,5	0,5	
<i>Természet- és környezetismeret</i>			0,5	1				
<i>Ének-zene</i>				0,5				
<i>Vizuális kultúra</i>					1			0,5
<i>Informatika</i>								1
<i>Testnevelés</i>	1*	1*	1*	1*	1	1	1	1
<i>Küzdelem és játék</i>							0,5	
<i>Tanulás módszertan</i>						0,5	0,5	0,5
<i>Emberismeret, etika</i>							0,5	
<i>Honismeret</i>				0,5		1		
<i>Furulya</i>	0,5	0,5						
<i>Báb, színjátás</i>	0,5	0,5	0,5					
<i>Tánc és dráma</i>					0,5			

4. Sportiskola működése

Évfolyamonként egy-egy osztályban működik a közoktatási típusú sportiskola, első osztálytól a nyolcadik osztályig.

A kerettanterv elfogadása után a már meglévő, emelt szintű testnevelési lehetőséget biztosító intézményhez kapcsoltn – feladat bővítésként – létrejött az új közoktatási típusú sportiskola 2007. szeptember 1-től. A 2007/2008-as tanévben az első és ötödik osztályban indult az oktatás 52 fővel. A 2010/2011-es tanévben már az összes évfolyamon vannak tanítványaink. Jelenleg 218 tanulónk van regisztrálva a közoktatási típusú sportiskola és módszertani központban.

4.1. A sportiskola felépítése

A hagyományos testnevelési órák mellett tanulóink sportági képzést is kapnak. A foglalkozások heti öt-hét órában történnek a kerettantervnek megfelelően. A heti órakeret felhasználásának elosztását az adott napokra az ott dolgozó szakemberek határozzák meg az életkori sajátosságok figyelembe vételével, illetve a sportági szakmai tanterv ajánlott utasításaival egyetemben. Éves munkaterv alapján a foglalkozások tartalmát, tananyagát a foglalkoztatási naplókban rögzítik a testnevelők. A foglalkozási napló tartalmazza a jelenléti ívet és a statisztikát, felméréseket, továbbá verseny és mérkőzéseredményeket.

4.2. A sportiskolában dolgozó nevelők feladatai

A szakmai munka koordinálása és kapcsolattartása az egyes évfolyamok és sportági szakosztályok között, illetve az intézmény vezetésével. Tehetséges gyerekek kiválasztása és lehetőség szerint az adott tanuló képességeit messzemenőig figyelembe véve a megfelelő szakági csoporthoz irányítása. Felelős az osztály, sportági csoport működéséért és a Kőkúti Általános Iskola érdekeit köteles maximálisan figyelembe venni, annak érdekében, hogy Tata város sportegyesületeinek meghatározó utánpótlásbázisa legyen a sportiskola. Az iskolában és a szakosztályokban használt sportfelszerelések állagát megóvjja, leltári nyilvántartással elszámol a tanév végén annak meglétéről. Jelzi az intézményvezetőnek az esetleges felszerelés hiányt, és javaslatot tesz az új sportfelszerelések beszerzésére.

Más sportcsoportok szakmai munkáját segíti, ellenőrzi oly módon, hogy sportpedagógusi hivatása hasson az ott dolgozóakra – tanítványokra, edzőkre, szülőkre – egyaránt. Mindig emberségesen járjon és a sportiskola szellemében, segítse az adott csoport munkáját.

4.3. Beiskolázás, kiválasztás

A sportiskola teljesen nyitott és önkéntes a város és városkörnyéki tanulók részére. Mégis központi kérdés a sportolók kiválasztása, beiskolázása. A tehetségek kiválasztása nem könnyű feladat. Főleg az olyan területen, ahol az átlagosnál nagyobb a fizikai terhelés. Az ilyen tevékenységhez pedig nem elegendő a szorgalom és a kitartó akarás, rátermettség, tehetség is kell hozzá. A kiválasztás tehát alapvető feladat a tehetségek felfedezése.

Megkülönböztetetten figyelembe kell venni a következőket:

- A fizikai képességek színvonalát, különös tekintettel a választott sportág igényeire,
- A tanulás gyorsaságát
- A teljesítményigény, vagyis a teljesítménymotiváció színvonalát
- A sportág iránti szeretetet, egészséges életmód iránti vágyat.
- Egészségi alkalmasságot

Minél több óvodást, gyermeket vonunk be a látókörünkbe, annál nagyobb lesz a teljesítménysportra alkalmasok száma. A teljesítményorientáltságot és a szabadidő hasznos eltöltésének arányát nagyon megfontoltan kell kezelnünk. A cél az, hogy a sport a mozgás megszerettetése mellett minél több sportolót neveljünk.

5. Összegzés

Utánpótlást nevelni nem könnyű, de nagyon szép feladat, amelyhez tudományosan megalapozott kiválasztás és nevelői következetesség szükséges. Mindehhez a kedvező szülői befolyásolás, háttér és a hatékony iskolai testnevelés nyújthat megfelelő alapot.

Nagyon fontos láncszem a sportiskola további jövőjét tekintve a városi sportegyesületek és a Kőkúti Általános Iskola együttműködése, hiszen a sportszakmai felkészülés az intézményünkben történik elsősorban, míg a versenyeztetés nagy része a sportegyesületekben. Ez a záloga egy jól működő minőségi utánpótlás rendszer kialakításának.

Tata Város Képviselő-testületének elvi és anyagi támogatását ezúton is köszönjük, mely jövőt tekintve is döntő fontosságú.

A sportiskola működtetése egy olyan folyamat, mely pedagógiailag és szakmailag megalapozott, annak érdekében, hogy hosszabb távon egészségesebb lenne városunk tanulóifjúsága és nőne a szabadidejüket sportolással töltő gyermekek száma.

Mindezek tartalmában alátámasztják városunk ifjúságpolitikáját, mely a Gyermekbarát Város megnevezésben is tükröződik. Ez mellett tanítványaink, sportolóink nemzetközi és országos hírnevet hoznak városunknak Tatának.